

Španija danes in nekdanj

Stremljenje Španije po obnovitvi imperija

Po sedanjem obnašanju Španije, odisi uradnem ali po pisanju španskih listov se zdi, da želi general Franco razširiti ozemlje današnje španske države. Iz tega vzroka stoji Španija prav za prav ob strani Italije in Nemčije ter se nadeja, da ji bosta državi osi Rim-Berlin pomagali dobiti Gibraltar, ki so ga Angleži osvojili pred 236 leti. A poleg Gibraltarja ima general Franco v računu še druge stvari. V severni Afriki bi se Španija rada okoristila na račun Francije. Ko je bila Francija v juniju poražena, so Španci s svojo vojsko vkorakali v severnoafriški Tanger, ki je bil dotlej nevtraliziran ter so odločale o njem Francija, Anglija, Italija in Španija. V zadnjem času pa se v svetovnem tisku pojavljajo vesti, da bi želela Španija tudi otočje Filipinov (na Daljnem vzhodu), ki jih je izgubila l. 1898. v vojni z Ameriko. Podoba je, da ima Španija poželjenje obnoviti svoje svetovno vladarstvo. Nekoč je že bila velesila in je stala ob strani Anglije kot velika kolonialna država. Takrat so španski kralji s ponosom poudarjali, da v njihovem kraljestvu sonce nikoli ne zaide...

Izguba kolonij

Španija je obvladala nekoč vso srednjo in južno Ameriko, izvzemši Brazilijo, ki je bila portugalska. Imela je tudi Filipine in nekaj otokov v Oceaniji. Toda nered v matični državi, slaba uprava v kolonijah, korupcija in slabo opremljena vojska so končali slavo kolonialnega imperija. Španija je izgubila vse svoje kolonije. Ostalo ji je samo nekaj zemlje v Afriki, a še ta nima skoro nobenega pomena, ker je povečini puščava, v ostalem pa pragozd.

Obseg prebivalstva

Površina Španije znaša nekaj nad 500.000 četvornih km, torej nekaj več kakor dvakratna površina Jugoslavije. Toda prebivalstva ima Španija samo 23 milijonov. Država torej ni posebno gosto naseljena. Današnje španske kolonije merijo 350.000 kv. km in imajo nekaj manj kakor dva milijona prebivalcev.

Španija se je sama izbrisala z zemljevida svetovnih morij

Med leti 1806 do 1824 je Španija izgubila vso svojo posest v Južni Ameriki. L. 1898. je prišla v spor z Zedinjenimi državami in njeno brodogovje je bilo navzlic hrabrosti mornarjev poraženo. Takrat se je izmuznil iz njenih rok tudi velik otok Kuba, pa otok Puerto Rico.

remu je takoj glava odletela, mu vsaj ni bilo treba še dalje gledati divjega razgrajanja v svetu do kristjanov znorelih Turčinov! Več nego zverine so zaznamovale tolovajske pohode s tem, da so nabadali odsekane glave na sulice in z njimi okrog mahali, drugod so zopet parali trupla umorjenih in v njih drobno iskali cekine, katere so baje kristjani ob prihodu Turkov pogoltnili. S človeškimi črevesi so se opasovali in kakor ljudožrci v Afriki pekli in žrli človeško meso. Otroke so butali z glavami ob plotove in zidovje, da so se razleteli možgani po tleh. Materam so trgali otročiče iz naročij, jih natikali na plotove, kjer so milo cvlili in capljali, medtem ko so matere, osramočene in oskrunjene, zraven njih umirale. Onim, katerim je prizanesel turški handžar in so si oteli na ta ali oni način golo življenje, je ostalo vsestransko gorje leta 1532. v trajnem in najbridkejšem spominu. Trpini iz nepozabnega tolovajskega pohoda sultana Sulejmana po štajerski deželi so hoteli zapustiti potomcem trajne spomine na nepopisne grozote. Na mnogih mestih, kjer je uspelo konjenici Janeza Pihlerja, da je pobila znatnejše oddelke turških požigalcev in plenilcev, so postavili križe ali pozidali kapelice, katere nosijo še danes ime »turški križ« ali »turška kapela«.

Pri božjepotnih štajerskih cerkvah občudujejo romarji izredno debele ter košate lipe, katere nazivajo ljudje »turške lipe«. Zelo starih dreves nikakor niso vsadili divji Turki, pač pa naši predniki v spomin, da so

V Aziji je izgubila Filiponsko otočje. Leto dni pozneje je prodala še svojo zadnjo posest v Oceaniji. Nemci so kupili otoka Palau in Mariane. S tem se je Španija sama izbrisala z zemljevida na svetovnih morjih. Ostalo ji je samo nekaj sveta v Afriki, kjer ima danes košček Maroka, Kanarske otoke, zapadni del obmorske Sahare ter Rio de Oro. V osrednji Afriki je njena last Gvineja ter otoka Fernando Poo in Annobon. To je vse, kar je Španiji ostalo od nekdanje svetovne slave.

Maroko in Kanarski otoki

Španski Maroko je obdan od Francoskega Maroka ter ima 28.000 kv. km površine z milijonom prebivalcev. Glavno mesto tega področja je Tetuan, ostala večja mesta so: Melilla in vojno pristanišče Ceuta z nekaj nad 10.000 prebivalci. Kanarsko otočje se smatra za povezano z matično državo in ne vidijo v njem kolonije. Zavzema 7300 kv. km. To so nekdanji »Srečni otoki«: Ferro, Palma, Tenerifa, Gran Canaria, Gomera, Fuerteventura in Lanzarote. K tem otokom spada še pet manjših otočičev, ki pa niso obljudeni. Poglavitni mesti na Kanarski otokih sta Las Palmas na Gran Canariu in Santa Cruz na Tenerifi. Kanarski otoki slove po kanarčkih, ki živijo tam v svobodi kakor na Madeiri.

Španska posest v osrednji Afriki

Rio de Oro je v zapadni Sahari ter meri 285.000 kv. km s 30.000 prebivalci. Je torej nekaj večje nego Jugoslavija, a velika pu-

ČASOPISNA STATISTIKA

Knjižice za časopisno statistiko po župnijah so zopet v novi izdaji natiskane. Te dni jih bomo razposlali vsem, ki so jih želeli. — Ako kje teh knjižic nimajo, pa bi bili pripravljeno to statistiko vstaviti, naj nam sporočijo! Knjižice pošiljamo brezplačno. — Prosimo vse preč. gg. duhovnike, da pomagajo našim požrtvovalnim fantom in dekletom, da jim sestavijo to statistiko.

Uprava »Slov. gospodarja«, Maribor

ščava, ki se zanjo nihče ne zmeni. Španska Gvineja ali Rio Muni leži v osrednji Afriki med francoskim Kongom in Kamerunom. Obala je močvirnata ter ima v zaledju pragozdove. Na tem ozemlju, ki meri nekaj nad 26.000 kv. km, živi 120.000 ljudi, med njimi komaj 500 belokožcev.

Otok Fernando Poo leži na severni strani ravnika nasproti Kamerunu. Ima 22.000 prebivalcev. Podnebje je zelo nezdravo. Otok je važen zaradi pridobivanja kavčuka. Na obdelanem koncu otoka pridelujejo tudi kavo, riž, kakao, banane, sladkorni trs, palmo, ki daje olje in tobak. To je najbogatejša španska posest. Na tem otoku je tudi sedež španskega guvernerja, ki upravlja prej omenjeno Gvinejo in otok Annobon. Otok je dobil ime po Portugizu Fernandu Pooju, ki ga je odkril. Annobon je otok majhne vrednosti in majhnega pomena. Annobon znači srečno leto in prihaja odtod, ker so ga odkrili na novega leta dan 1471.

Sestanek generala Franca s francoskim maršalom Petainom

Turčini dotično cerkev oskrunili, porušili, požgali ali pa pobili v njej krščansko rajo, kateri je bila hiša božja pribežališče v skrajni sili.

V. poglavje

Zaročenec in oče ugibata o usodi Kunigunde

Maribor z okolico je bil rešen turške nevarnosti, Dravsko in Ptujsko polje ter Haloze so se že bile otresle valovanja sultanovega umika, ko je napočil za stotnika Janeza Pihlerja čas, da lahko poskrbi po tolikih bojih in nevarnostih za svoje srčne zadeve.

Prapor je poslal na zasluženi oddih okrog Ptujске gore in Ptuja, s seboj v Maribor je vzel le 20 mož spremstva. Poln vidne ter prekipevajoče sreče je prestopil v Mariboru na Koroški cesti prag hiše mestnega sodnika in zmogovitega poveljnika Krištofa Wildenrainerja.

Dvorišče, kjer so poskakali s konj on in njegovimi spremljevalci, je bilo prazno in nikjer žive duše. Dragonci so sami oskrbeli konje, stotnik je odbrzel v hišo ter je zaman pritiskal na kljuko. Stanovanjske sobe s kuhinjo vred so bile zaklenjene in nobene dekle ni bilo, ki bi mu bila povedala, kje za božjo voljo se mudi hišna gospodinja — Kunigunda.

V skrajni nestrpnosti se je pognal zopet v sedlo, da bi presenetil očeta in hčerko v Vrhovem dolu, kjer se sigurno vrši vinska trgatav po pobegu Turčinov! Kakor

dvojkica različnega spola, tedaj ohranijo živo moško dete.

Medvedka je svoji tovarišici odvadila ljubosumja. V praškem živalskem vrtu je neka medvedka skotila dva lepa mladiča. Druga medvedka, ki je živela v isti kletki, pa je po vsej priliki ljubosumna in mater ni privoščila sreča. Iztrgala ji je mladiča in se branila na vse kriplice, da bi ju vrnila. Noben človek ni smel v kletko, da bi napravil red. Tedaj je v sosednji kletki lepa medvedka Tarzan vrgla istotako dva mladiča. Tarzan je preizkušena mati, ki je vedno na vso moč skrbela za svoje otroke. Pazniki so si tedaj izmislili, da so odprli vrata med obema kletkama in spustili Tarzan k prepirajočima se medved-